

8-11 évesek_Brisbane Hun School_ July2019_adjusted

EGRI CSILLAGOK + Szófajok

1. Alapadatok:

Pedagógus neve: Fekete Iлона

Műveltségi terület: Történelem / irodalom/ nyelvtan

Tantárgy: magyar mint származási nyelv

Célcsoport: 8-11 évesek

Főtéma: Egri csillagok – Török hódoltság (1. óra.) 4 órán át foglalkozunk az Egri csillagokkal és a szófajokkal

A témakör(ök) megnevezése: A török hódoltság ideje és az EGRI csillagok, a szófajok fogalma, főnév, ige, melléknév fogalmának bevezetése.

Az óra típusa: Új ismeretek átadása - és egy kis felidézés

Idő tartam: kb 55- 60 perc

Oktatási célok: a diákok megismerkednek az Egri csillagok révén a török hódoltság idejével . Az Egri csillagok szövegét több szempontból is használjuk: szövegértés, hangos olvasása, a szófajok felismerése. Vár részei

Nevelési célok: Önálló ismeretszerzés gyakorlása, vizuális és írott források értelmezése.

Képzési célok: szövegértés fejlesztése, vizuális anyagok értelmezése, (Egri csillagok videó, térkép, Székely Bertalan: Egri nők)

Az óra didaktikai feladatai: Az újonnan megszerzett tudás alkalmazása az óra végi társasjátékkal

Tanítandó fogalmak: szófajok, főnév, ige, melléknév,

Az órán használt tankönyv, weboldal, munkafüzet címe(i): Egri katonk esküje (<https://www.youtube.com/watch?v=m8YBSE8hYsc>)

Felhasznált irodalom (módszertan):szövegrészletek Egri csillagokból vagy (Hétszínvirág olvasókönyv Apácai Kiadó 3. osztály)

Eszközigény: projektor és vagy laptop/tablet

Csatolt feladatlapok:munkafüzet, Török hódoltság Magyarországon térkép

2. Óraterv

Tanítási idő	Logikai egység	Tanári tevékenység	Tanulói tevékenység	Taneszköz	Tantárgyi koncentráció	Reflektálás
2 perc	Ráhangolódás	Az Egri csillagok megfelelő részének megtekintése – (2 perc) https://www.youtube.com/watch?v=m8YBSE8hYsc	Videó megtekintése	Youtube video Projektor, vagy legalább laptop/tablet	Vizuális média	A videó segít a gyerekeknek lelassulni a kinti játék és a tantermi óra között.
5 perc	Téma bevezetése	Vitéz katonáknak vitéz a századja. Ha a vezető bátor, a többiek is bátra lesznek. Tanár megkérdezi, hogy ez igaz-e, és mondjanak rá példát.	Egyik diák felolvassa a közmondást, és utána megbeszélik a közmondás és a videó kapcsolatát.	munkafüzet	honismeret	Kulturális ismeretek – minden órán próbálunk egy témához kapcsolódó közmondással kezdeni.

3 perc	Ének – korábban tanult	Fel-fel vitézek a csatába felidézése – korábban tanultuk március 15-e kapcsán. Tanár kérdezi hogy ebben hogyan jelenik meg a közmondás jelentése?	A gyerekek menetelhetnek az asztal körül egy kicsit, majd megbeszélni a kérdést	munkafüzet		Korábbi ismeretek felidézése
5 perc	Ki volt Dobó István? Mi az a címer?	Dobó Istvánról készült metszet és a a filmrészlet alapján megkérdezi a tanár, hogy milyen ember lehetett Dobó István? Mi a címer szeröntükés mit lehet mefigyelni Tinódi Lantos címerén? Mi lehetett a foglalkozása?	A diákok megbeszélnek mit figyeltek meg a filmben és a metszeteken.	munkafüzet	történelem	Képek leírása szavakkal, tulajdonságok gyűjtése – anélkül hogy ismernék a fogalmat
5-10 perc	Egyéni munka - Néma olvasás	Részlet az Egri csillagokból : az Egri várvédők esküje	Díkok elolvassák a szövegrészletet és válaszolnak a kérdésekre	munkafüzet	irodalom	Szövegértés gyakorlása

5 perc	A válaszok megbeszélése párban, majd közösen	Tanár ellenőrzi a válaszokat, amit és rákérdez hogy hol szerepel a válasz a szövegben	A diákok elmondják mit válaszoltak, illetve, hogy hol szerepel a szövegben a válasz	munkafüzet		A szövegben szereplő információ megkeresése közösen
5 perc	Történeti háttér	Tanár felolvassa a rövid történeti részt, majd a következő kérdéseket teheti fel a diákoknak. <i>Hány száz éve voltak a törökök Magyarországon?</i> <i>Ki járt a szövegben szereplő várakban?</i> <i>Miért volt fontos Eger ostroma?</i>	A diákok közösen gondolkodnak a kérdésekről, feltehetnek kérdéseket a török hódoltsággal kapcsolatban	munkafüzet		Magyar történelmi ismeretek fejlesztése
5 perc	Páros munka	Székely Bertalan: Egri nők tanulmányozására kéri meg a tanár a diákokat	A diákok a megadott szavakat a megfelelő helyre ír, illetve egyéb szavak gyűjtése	munkafüzet		Vizuális információk értelmezése, szófajták és

						kérdések párosítása
5 perc	Új fogalom bevezetése	Szófajok fogalmának bevezetése a mondatrészekre rákérdező kérdőszók alapján	Kérdőszó és a szófaj megbeszélése csoportosan együtt	munkafüzet		Szófaj fogalmának megbeszélése
10 perc	Játék	Szófajos társasjáték szabálya, a soron következő dob a kockával majd a megfelelő mezőre lép. Ha jól válaszolt a szó szófaját illetően, akkor maradhat a mezőn, ha nem visszalép ahonnan lépett a dobással.	Dikok játszanak, a tanár csak segít, ha megakadnak	Társasjáték, dobókocka		Főnév melléknév, ige közötti különbség tudatosítása

Végváarak, vitézek

Nagyok



KÖZMONDÁS:

Vitéz katonáknak vitéz a századja.

Ha a vezető bátor, a többiek is bátra lesznek.

Fel, fel, vitézek...

Fel, fel, vitézek a csatára,

A szent szabadság oltalmára!

Mennydörög az ágyú, csattog a kard,

Ez lelkesíti csatára a magyart!



Dobó István címere



Tinódi-Lantos Sebestyén címere

- Azért hívtam össze a vár népét, mert a török közeleg Egerhez. Ránk következett, amit évek óta vártunk.

- Kedves barátaim és védőtársaim! Ha Eger elesik, utána nem állhat meg se Miskolc, se Kassa. Az apró várakat lerázza a török, mint a diót. Nincs többé ellenállás, és akkor Magyarországot beírhatja a történelem a halottak könyvébe.

- Az egri vár erős, de ott a szolnoki példa, a falak ereje nem a kőben vagyon, hanem a védők lelkében. Szolnokon pénzen fogadott idegen zsoldosok voltak. Nem várat mentek védeni, hanem hogy zsoldot kapjanak. Itt mindenki a hazát védi, ha vér kell, vérrel. Ha élet kell, étellel. Ne mondhasa ránk a jövő nemzedék, hogy azok a magyarok, akik 1552-ben itt éltek, nem érdemelték meg a magyar nevet.

- Mindenki vessen számot magával! Aki többre becsüli a bőrért, mint a nemzet jövőjét, az előtt nyitva még a kapu. Inkább kevés oroszlán, mint sok nyúl. Akinek reszket az ina a közelgő zivatartól, menjen, mielőtt tovább szólnék!

Dobó várt, hogy mozdul-e valaki, de néma csend volt. Nem mozdult senki. A feszület mellett két viaszgyertya állt, az apród meggyújtotta. Dobó pedig tovább beszélt:

- Esküdjetek velem!

Mindenki esküre emelte kezét.

- Esküszöm, hogy véremet és életemet a hazáért és királyért, az egri vár védelmének szentelem! Sem pénz, sem ígéret meg nem tántorít. A vár feladásáról szót sem ejtek. Magamat élve sem a váron belül, sem a váron kívül meg nem adom. A vár védelmében elejétől végig alávetem akaratomat a nálam feljebbvaló parancsolatának. Isten engem úgy segítjen!

Olvasd el a szövegrészletet Gárdonyi Géza: Egri csillagok című regényéből és válaszolj a kérdésekre!

Mely várak vannak veszélyben ha Eger elesik?.....

Kik védték Szolnok várát?.....

Mit mond Dobó azoknak akik félnek?.....

Milyen állathoz hasonlítja a bátor vitézeket?.....

Török hódoltság Magyarországon, 1541–1718: hazánk történetének azon korszaka, amikor területének egyes részei a török birodalomhoz tartoztak. Kezdő időpontja 1541, Buda elfoglalása. Ali budai pasa, Szulejmán magyarországi helytartója egymás után foglalta el a felvidéki várakat, míg Ahmed pasa, a török főerők hadvezére délről közeledett, bevette Temesvárt és Szolnokot. 1552-ben Eger következett. Dobó István és katonái hőstette példa lett: van remény a törökök ellen. A szultán másfél évtizedig nem

próbálkozott újabb támadással. A térkép Eger trökök bevétele után mutatja a Magyar Királyságot:



SZÓFAJOK



Székely Bertalan: Egri nők

Írjátok a szavakat a megfelelő helyre: létra, török katona, janicsár, nők, katonák, három, önt, mászik, fehér, lépcső, felgyullad, kövek,sárga, dárda, kard, megszúr, leesik, kék, piros. Találsz még más szavakat a képen?

Ki? Mi? Kik? Mik?.....

Mit csinál?Mi történik?.....

Milyen?.....

A szavakat közös tulajdonságaik alapján csoportokba sorolhatjuk. Ezeket a szócsoportokat szófajoknak nevezzük – mint például főnév, ige, melléknév, számnév.

Szerinted melyik kérdésre, milyen szófaj a válasz? Beszéljétek meg!



**KI? MI? KIK?
MIK?**

**MIT CSINÁL?
MI TÖRTÉNIK?**

MILYEN?

HÁZI FELADAT

Olvasd el a következő részletet az Egri Csillagokból, majd töltsd ki a táblázatot!

Egri csillagok Holdfogyatkozás – Készülődés

1552. szeptember 9-én az egeri várban élénk nyüzsgés, kopácsolás hallatszik. Az alsó piacon az ácsok félöles karók végét csapkodják laposra. János tűzmester cserépből készült golyókat tömet puskaporral. Az ókapunál, ahol a kaszárnnyák vannak, a lakatosok kopácsolnak. Mindenkinek a fegyverét meg kell igazítaniuk, aki hozzájuk viszi. A nagy készülődés oka: a kémek¹ meghozták a hírt Egerbe, hogy a török sereg közeledik. Most már bizonyos, hogy Eger ellen jönnek.

Dobó, a vár kapitánya főtisztjeivel a palota felé vonul. Megállnak, tanácskoznak. Nem sokkal később összetrombitálják a vár népét.

Nevek	Cselekvések	Tulajdonságok	Számok, mennyiségek
<i>János</i>	<i>hallatszik</i>	<i>élénk</i>	<i>1552</i>
<i>vár</i>	<i>csapkodják</i>		

PLUSZ: Tervezd meg a címeredet, ami bemutatja: miben vagy jó, mit szeretsz csinálni, vagy a családod nevét ha van jelentése !

Ki tudja ? – főnév – melléknév - ige

								tojás
folyik	zsíros	tanulj	tejföl	virágzik	selymes	Debrecen	mutatja	lusta
ferde	mondja	széles	bagoly	semmi	papagáj	hull	levegő	lyukas
György	levél	pásztor	álljon	sajt	olvad	ünnepel	vastag	figyelj
kiás	ágyú	vessző	kukucska	Duna	magas	fagyos	szél	felébred
Start	király	eszik	vihar	aludj	sárga	jégeső	mag	szomorú